

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ДДМА

В.Д. Ковальов

« » **2021 р.**

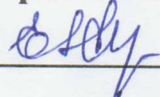

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**для вступників на освітньо-професійну програму підготовки фахівців
освітнього ступеня «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»**

Голова фахової атестаційної комісії, д.е.н., доц.

 О.О.Шевченко

Краматорськ, 2021

Програма вступного фахового випробування призначена для вступників, які здобувають ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (на базі освітнього ступеню «Молодший спеціаліст»).

Вступне випробування – комплекс тестових завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки, ступінь володіння професійними знаннями для опанування ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (на базі освітнього ступеню «Молодший спеціаліст»).

Метою програми є забезпечення вступників інформацією щодо структури та змісту випробування, а також створення необхідних умов для оцінювання знань, здобутих у процесі навчання за освітньо-кваліфікаційною програмою підготовки молодших спеціалістів відповідної спеціальності.

Тестові завдання для вступу на навчання за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» освітнього ступеня «Бакалавр» складається з 15 запитань із комплексу фахових дисциплін, представлених запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів. Екзаменаційний білет складається з двох частин: перша частина в вигляді тестів (10 тестів по 10 балів кожний (сума 100 балів)), друга частина в вигляді тестів або задач (5 тестів по 20 балів кожний (сума 100 балів)). Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів. Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів. Час виконання тестових завдань становить 45 хвилин.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХНІХ РОЗДІЛІВ,ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

I. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Сучасні напрями, школи і течії економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні. Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства.

Економічні закони, принципи і категорії. Система економічних законів. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика. Економічна теорія як основа економічної політики. Основні напрями, пріоритети, методи, інструменти економічної політики.
Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб. Потреби і економічні інтереси як рушійні сили розвитку

суспільного виробництва. Економічний інтерес, його сутність і функції. Результативність виробництва та її показники. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Основні напрямки підвищення ефективності суспільного виробництва.

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Економічні відносини та їх суб'єкти. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини. Економічний устрій: сутність і місце в економічній системі. Типи та еволюція економічних систем. Класифікація економічних систем за формою власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, командно-адміністративна, змішана. Закономірності переходу від однієї економічної системи до іншої. Перехідні економічні системи.

Тема 4. Відносини власності

Власність як економічна категорія. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі. Реформування державної власності - основа переходу економіки України до соціального ринкового господарства. Роздержавлення: зміст і форми здійснення. Демонізація. Приватизація: зміст, форми і етапи здійснення роздержавлення.

Тема 5. Гроші. Інфляція. Антиінфляційна політика держави.

Виникнення і розвиток грошових відносин. Грошова система та її види. Засоби регулювання грошового обігу. Сучасна грошова система. Конвертованість грошей. Причини виникнення інфляції. Чинники, що впливають на її розвиток. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів. Особливості інфляційного процесу в Україні. Грошово-кредитна політика.

Тема 6. Ринок: суть, функції та моделі

Ринкові відносини, їх суб'єкти та об'єкти. Об'єктивні умови виникнення та сутність ринку. Поняття ринку, його характерні риси, основні принципи функціонування та етапи розвитку. Інституціональні основи і критерії ринкового господарства. Формування ринкової економіки в Україні.

Структура ринку. Соціально-економічна структура суб'єктів ринку як вираз розмаїття типів, видів і форм власності. Ринок робочої сили. Фінансовий ринок. Важелі державного регулювання ринку грошей.

Тема 7. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.

Конкуренція як рушійна сила ринкової економіки. Сутність, причини та умови існування. Функції конкуренції. Сутність та властивості монополії. Монополія і олігополія за умов регульованого капіталізму. Антимоніпольне регулювання.

Тема 8. Підприємництво і організаційні форми бізнесу

Підприємництво як форма реалізації здібностей до інноваційної діяльності суб'єктів ринкового господарства. Зміст, основні принципи, ознаки та функції підприємництва. Теорія та моделі підприємництва. Мотивації підприємницької діяльності. Малий бізнес. Види підприємництва. Підприємство як організаційна форма відносин привласнення, економічної реалізації власності на макрорівні. Особливості створення підприємств як

суб'єктів ринкового господарства в Україні.

Тема 9. Капітал і наймана праця

Капітал як економічна категорія. Особливості нагромадження капіталу в Україні. Перетворення грошей у капітал. Загальна формула капіталу та її суперечність. Трудові відносини: сутність і структура. Вартість робочої сили: дискусійні аспекти. Фактори, що обумовлюють вартість товару робочої сили. «Споживчий кошик».

Винагорода за працю в ринковій економіці: заробітна плата. Функції заробітної плати. Сутність заробітної плати як перетвореної форми вартості товару робоча сила. Власність Форми і системи заробітної плати. Організація заробітної плати в умовах ринкової економіки: державне регулювання, договірне регулювання, механізм визначення індивідуальної заробітної плати на рівні підприємства (структурного підрозділу). Мінімальна заробітна плата та її критерії. Удосконалення організації заробітної плати в Україні в умовах ринкової економіки.

Тема 10. Держава та її економічні функції

Державне регулювання економіки як економічна категорія. Необхідність і межі державного регулювання ринкової економіки. Держава як суб'єкт економічної системи. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція.

Максимальна та мінімальна межа державного втручання в економіку. Держава і ринок. Економічні функції місцевих органів влади. Форми і методи державного регулювання економіки. Державний сектор економіки її державне підприємництво як спосіб реалізації економічних функцій держави.

Тема 11. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва.

Організаційно-економічні відносини та господарський механізм. Господарський механізм, його сутність та елементи. Державний регулюючий механізм; ринковий механізм саморегулювання; господарський механізм, що відповідає традиційному натуральному господарству.

Тема 12. Світове господарство та форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: сутність і структура. Розвинуті країни ринкової економіки. Країни, що розвиваються. Країни з перехідною економікою.

Світогосподарські зв'язки та їх форми. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Сутність і форми міжнародного руху капіталу. Міграція робочої сили та її фактори. Основні центри міграції. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна валютна система й етапи її еволюції. Валюта та її види. Конвертованість валют. Платіжний баланс: зміст і принципи формування.

Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем

Причини виникнення та сутність глобальних проблем. Економічне зростання та глобальні проблеми. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.

Роззброєння та його роль у вирішенні глобальних проблем. Екологічна криза та форми її прояву. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Проблеми економічної відсталості окремих країн. Міжнародне співробітництво у розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

II. МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Суть, зміст і значення менеджменту в суспільному виробництві

Діяльність людини. Види діяльності. Управління як специфічний вид діяльності. Управління і менеджмент. Менеджмент як діяльність, наука і професія. Типи управління. Ієрархічний тип управління. Тип управління по культурі. Менеджмент як ринковий тип управління. Місце менеджменту у суспільному виробництві. Принципи та функції менеджменту

Тема 2. Організація та її середовище

Поняття про організації та їх класифікацію. Формальні та неформальні організації. Прості і складні організації. Організаційно-правові форми організацій. Властивості організацій. Необхідність управління організаціями. Середовище організацій. Внутрішнє середовище організацій. Внутрішні фактори організації, їх склад, структура, взаємозв'язок. Зовнішнє середовище організацій прямої дії, його характеристика і елементи. Зовнішнє середовище організацій непрямої дії. Міжнародне середовище діяльності організацій.

Тема 3. Побудова організацій та основні типи організаційних структур

Суть побудови організації. Етапи побудови організації. Організаційна структура, ланки та рівні менеджменту. Основні підходи до структуризації організацій.

Типи організаційних структур. Бюрократичні (механістичні) організаційні структури. Лінійні, функціональні, лінійно-функціональні структури. Дивізійні структури. Адаптивні (органічні). Структури комісійні, проектні, матричні структури. Конгломерати.

Тема 4. Комунікаційні процеси у менеджменті

Суть комунікацій в менеджменті. Значення комунікацій. Класифікація комунікацій. Зовнішні і внутрішні комунікації. Міжрівневі (вертикальні) і однорівневі (горизонтальні) комунікації. Формальні і неформальні комунікації. Міжособові і організаційні комунікації. Комунікаційний процес. Елементи і етапи комунікаційного процесу. Проблеми міжособових і організаційних комунікацій.

Тема 5. Мотиваційна діяльність у системі менеджменту організації

Суть та еволюція категорії “мотивація”. Елементи мотиваційного процесу. Етапи мотиваційного процесу. Сучасні мотиваційні теорії. Змістовні теорії мотивації. Теорії потреб А. Маслоу, К. Альдерфера, Ф. Герцберга, Д. Мак Келанда. Процесуальні теорії мотивації. Теорія очікувань. Теорія справедливості. Комплексна теорія Л. Портера і Е. Лоуера.

Тема 6. Контроль у системі менеджменту організації

Суть та необхідність контролю. Контроль як специфічна функція менеджменту. Види контролю за напрямом впливу, часом здійснення, соціально-економічним змістом, сферами діяльності. Процес та етапи контролю. Встановлення стандартів. Вимірювання результатів. Управлінські дії. Соціально-психологічні аспекти контролю. Принципи ефективного контролю.

ІІІ. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Етнічний і етнополітичний контекст української історії.

Етнополітика та її особливості в різні періоди життя українського народу. Етнополітичні аспекти української історії нового і новітнього періоду. Історичні аспекти міграційних явищ в Україні. Українська діаспора. Причини, періодизація історії українського еміграційного руху. Українська діаспора в країнах колишнього СРСР. Українці в Європі. Українська діаспора в інших країнах світу. Формування концепції державної етнонаціональної політики сучасної України.

Тема 2. Історичний поступ української держави.

Основні закономірності, сутність початкових етапів процесу українського державотворення. Особливості державотворчих процесів у новітній період. Державотворчі процеси в умовах незалежності України. Історичні особливості, основні напрями і процеси будівництва незалежної Української держави. Конституційний процес, реорганізація вищих органів державного управління та місцевого самоврядування України. Подальший розвиток української держави на рубежі XX – XXI ст.

Тема 3. Соціальні структури і соціальні відносини в українському суспільстві в історичному контексті.

Форми соціальної організації, соціальні відносини у давні часи, добу середньовіччя та нової історії. Історичні процеси формування суспільно-політичної організації українського суспільства. Історія формування та діяльності громадських, культурологічних та політичних організацій в українському суспільстві. Об'єктивні умови та суб'єктивні фактори в процесах гуманітарного, політичного життя народу в умовах Російської та Австро-Угорської імперії. Соціальні процеси і відносини України новітнього періоду. Суспільно-політичні трансформації у сучасній Україні. Утворення політичних партій, становлення багатопартійної системи та її вплив на громадсько-політичне життя в Україні. Етапи і особливості формування соціальної політики в контексті нових реалій кінця XX – початку XXI ст. Українська церква та проблеми духовного відродження нації.

Тема 4. Історичні аспекти розвитку культури українського народу.

Особливості історії культури українського народу в давні часи і добу середньовіччя. Історико-культурні процеси в Україні нової і новітньої доби. Культурне життя сучасної України. Запровадження нової моделі освіти в сучасній Україні. Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти. Наука і техніка України як невід'ємна частина світової науково-технічної

революції. Особливості мистецького та літературного життя. Мовна ситуація в Україні.

Перелік орієнтовних теоретичних питань

Предмет політичної економії.
Економічні закони та категорії і їх класифікація.
Суть власності, її економічні та юридичні сторони.
Суть, форми та особливості роздержавлення і приватизації.
Необхідність різноманітних форм власності і тенденції їх розвитку в сучасних умовах.
Виробнича діяльність і потреби. Закон зростання потреб.
Економічні інтереси: сутність, види, взаємодія.
Суспільне виробництво та його структура.
Ресурси і фактори виробництва. Поєднання факторів виробництва.
Ефективність виробництва, її сутність, види, економічні і соціальні показники
Економічна система: суть, цілі, основні структурні елементи.
Типи економічних систем та їх характерні ознаки.
Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.
Поняття грошової системи, її елементи та типи.
Види і соціально-економічні наслідки інфляції. Показники інфляції.
Антиінфляційна політика держави.
Методи подолання інфляційних процесів. Грошові реформи та їх види.
Сутність ринку, його функції та умови формування.
Еволюція ринку. Сучасні моделі ринкового господарства.
Види, форми, методи і способи конкурентної боротьби.
Сутність монополії і монополізму, їх соціально-економічні наслідки.
Класифікація монополій.
Антимонопольна діяльність держави.
Сутність підприємництва, його функції та умови існування.
Форми і системи заробітної плати.
Сутність, функції і особливості ринкової ціни. Чинники, що впливають на формування ціни. Теорії ціноутворення.
Вплив держави на ціноутворення.
Державна політика регулювання і підтримка сільськогосподарського виробництва.
Сутність і критерії економічного зростання.
Чинники і типи економічного зростання.
Сутність і структура національного багатства.
Перспективні структурні зміни у національному багатстві України.
Соціально-економічний зміст і форми прояву зайнятості.
Безробіття: причини, суть, форми і наслідки. Рівень безробіття.
Цілі, принципи та механізм державного регулювання зайнятості.
Необхідність, сутність та межі державного регулювання ринкової економіки.

Економічні функції держави та особливості їх реалізації.
Форми і методи державного впливу на ринкову економіку.
Суть світового господарства і етапи його розвитку.
Міжнародний поділ праці та його основні форми.
Міжнародна економічна інтеграція.
Україна і світове господарство.
Світогосподарські зв'язки та їх форми.
Концептуальні аспекти сучасної державної етнополітики України: захист прав національних меншин.
Сучасна соціальна політика України та заходи щодо подолання кризових явищ.
Основні тенденції співробітництва незалежної країни з міжнародними організаціями.
Українська діаспора, її роль у розбудові української держави на сучасному етапі.
Запровадження нової моделі освіти на рубежі XX-XXI ст.
Розвиток культури в незалежній Україні: мовна ситуація.
Духовне життя в Україні: діяльність різних релігійних конфесій та їх співіснування.
Суть менеджменту як виду діяльності, науки, професії.
Ієрархічний тип управління та його характеристика.
Тип управління за культурою та його характеристика.
Ринковий тип управління і менеджмент.
Фактори, які визначають значення менеджменту в суспільному виробництві.
Функції менеджменту.
Поняття про організації, їх класифікація, види.
Внутрішнє середовище організації, його склад і структура.
Зовнішнє середовище організації прямої та непрямої дії.
Суть та значення лінійних повноважень в організації.
Суть та значення штабних повноважень в організації. Структура штабного апарату.
Суть та етапи побудови організації.
Основні підходи до структуризації організацій.
Функціональні структури управління.
Дивізійні (відділкові) структури управління та їх різновиди.
Глобальні структури управління.
Адаптивні структури управління.
Суть та значення комунікацій в системі менеджменту організацій.
Класифікаційні ознаки та види комунікацій в організаціях.
Місце та особливості неформальних комунікацій.
Комунікаційний процес, його елементи і етапи.
Особливості і проблеми міжособових комунікацій в організаціях.
Особливості і проблеми організаційних комунікацій.
Суть та необхідність мотивування працівників.

Мотиваційний процес, його елементи і етапи.
Змістовна теорія потреб А. Маслоу.
Змістовні теорії потреб Ф. Герцберга та Д. Мак-Келанда.
Процесуальні теорії мотивації очікувань та справедливості.
Суть, зміст та необхідність контролю.
Класифікація та види контролю.
Процес та етапи контролю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонюк О.В. Основи етнополітики: Навч. посіб. Для студентів навч. закладів: К.: МАУП – 2005 – 432 с.
2. Безус А. М. Менеджмент: навч. посіб. / А. М. Безус . – К.: АМУ, 2015. 268 с.
3. Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П., Безвершук Ж., Новоханько Л.М. Українська культура в європейському контексті / Ю.П.Богуцький (ред.). — К.: Знання, 2007. — 680с.
4. Бойко О.Д. Історія України. – К., 2002. – С. 58–80.
5. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень [текст]: Навчальний посібник/ В.А. Василенко.- К.: ЦУЛ, 2013. – 420 с.
6. Гаєва О.В., Ковальська Н.І., Лозинська Л.О. Основи менеджменту: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 524 с.
7. Герчикова И.Н. Менеджмент: учебник для вузов/ И.Н. Герчиков. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2010. – 511 с
8. Економічна теорія: навч. посіб. / За ред. З. І. Галушки; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: Друк Арт, 2012. – 350 с.
9. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 8- ме вид., переробл. і доповн.– К., Знання, 2012. – 719 с.
10. Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. –9-те вид., переробл. і доповн. – К., Знання, 2014. – 710 с.
11. Економічна теорія: Політекономія: практикум: навч. посіб. / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2010. – 494 с.
12. Економічна теорія: політична економія: навч. посіб. / За ред. С. І. Юрія; Терноп. нац. екон. ун-т. – К. : Кондор, 2010. – 266 с.
13. Зубалій О.Д., Пайовик Б.Д., Траф'як М.В., Жук Г.М. Історія української діаспори: Навчальний посібник для студентів вузів - К., 1998.
14. Історія української культури [Текст]: курс лекцій / О.В. Ліхолат, П.А. Дігтяр, С.Ю. Боєва та ін.; під. Аг. ред.. д-ра іст. наук С. О. Костилюєвої . – К.: НТУУ "КПІ", 2010. – 336 с.
15. Казначевская Г.Б. Менеджмент: учебник/ Г.Б. Казначевская. – Ростов-наДону: Феникс, 2012. – 452 с
16. Кузьмін О. Є. Менеджмент. Навчальний посібник / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, О. Р. Саніна. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 240 с.
17. Менеджмент: [навчальний посібник] / Михайлов С. І., Балановська Т. І., Степасюк О. С. , Гоголя О.П. та ін. ; за ред. С.І. Михайлова – К.: НУБіП України, 2010. – 536 с.

18. Менеджмент: Навчальний посібник/ С.І. Михайлов, Т.І. Балановська, О.В. Новак, О.П. Гоголя та ін. / За ред. С.І. Михайлова. – К.: НУБіП України, 2013. – 536 с. Мескон М. Основы менеджмента: учебник / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – 3-е изд. – М: Вильямс, 2008. – 672 с.
19. Мескон М.Х. Основы менеджмента / Мескон М.Х., Альберт М., Хедури Ф. [пер. с англ.] – М.: Дело, 1992. – 702 с.
20. Мостенська Т.Л. Менеджмент: підручник / Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, О.В. Ільєнко. - 2-ге видання. - К.: Кондор, 2012. - 758 с.
21. Основы економічної теорії: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х.: Право, 2008. – 448 с.
22. Основы менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.
23. Осовська Г.В. Основы менеджменту: Підручник. Видання 4-е, перероблене і доповнене/ Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: «Кондор», 2012. – 664 с.
24. Шегда А.В. Основы менеджмента [текст]: учеб. пособие/ А.В. Шегда. К.: Ово "Знання", КОО, 2013. – 514 с.